

LIETUVOS KORUPCIJOS ŽEMĖLAPIS

2018 m. gruodis – 2019 m. sausis

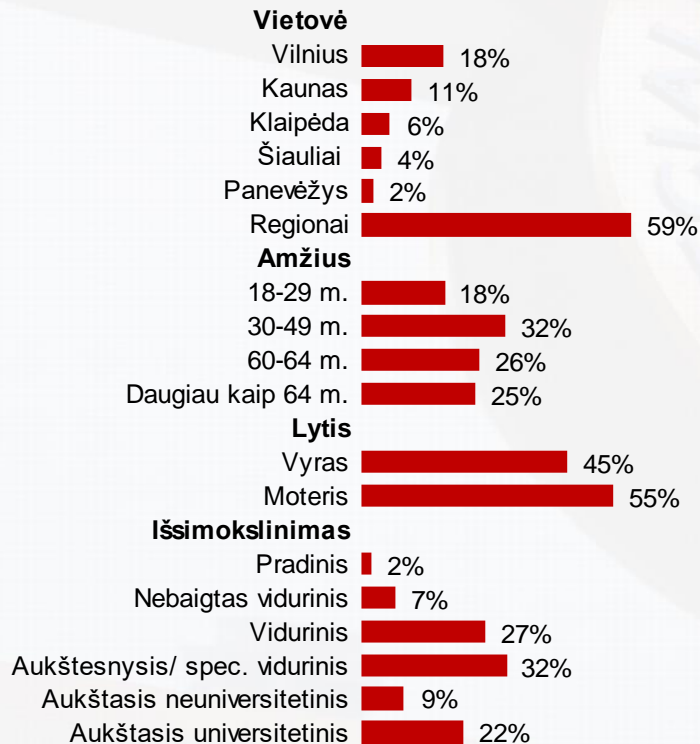
TYRIMO METODOLOGIJA

- **Tyrimas vykdomas:** nuo 2001 m. Iš viso – 10 apklausų.
- **Tyrimo tikslas:** įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje.
- **Tyrimo uždaviniai:**
 - įvertinti tikslinių grupių požiūrį į korupciją;
 - nustatyti respondentų korupcinę patirtį;
 - įvertinti antikorupcinį potencialą.
- **Tikslinės respondentų grupės ir imtys:**
 1. 18 m. ir vyresni Lietuvos gyventojai, N=1004
 2. Verslo įmonių vadovai arba jų nurodyti įmonių atstovai, N=501
 3. Valstybės tarnautojai, N=507
- **Apklauso metodas:**
 1. Lietuvos gyventojų apklausa: akivaizdinis interviu respondento namuose.
 2. Verslo įmonių vadovų apklausa: interviu telefonu.
 3. Valstybės tarnautojų apklausa: interviu darbo vietoje ir internetu.
- **Atranka:**
 1. Lietuvos gyventojų apklausa: daugiapakopė, tikimybinė atranka. Respondentų atranka parengta taip, kad kiekvienas Lietuvos gyventojas turėtų vienodą tikimybę būti apklaustas.
 2. Verslo įmonių vadovų apklausa: sisteminė tikimybinė atranka.
 3. Valstybės tarnautojų apklausa: proporcinė atranka.
- **Tyrimo atlikimo laikas:** 2018 m. gruodis – 2019 m. sausis
- **Apklausa vyko:** Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Tauragės, Telšių, Utenos apskrityse.

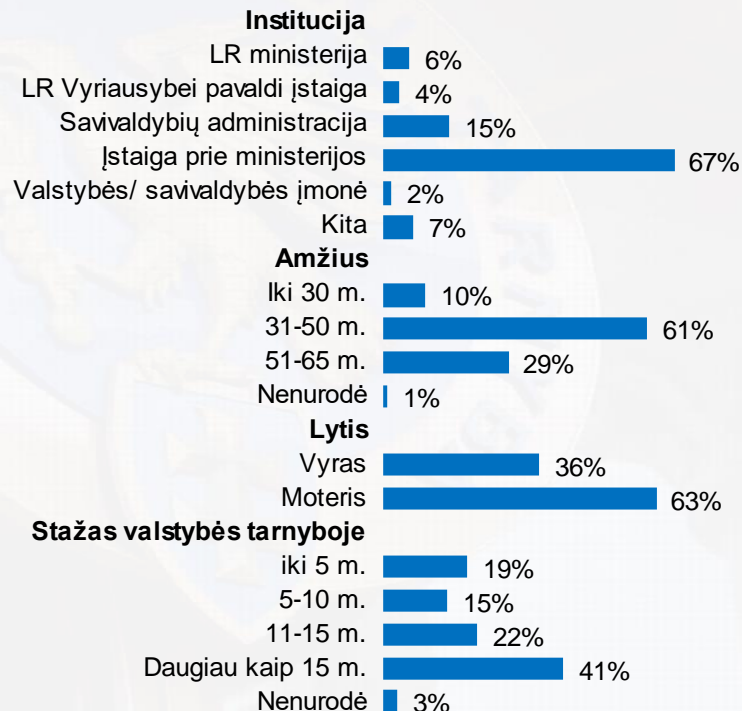

TIKSLINIŲ GRUPIŲ DEMOGRAFIJA

GYVENTOJAI

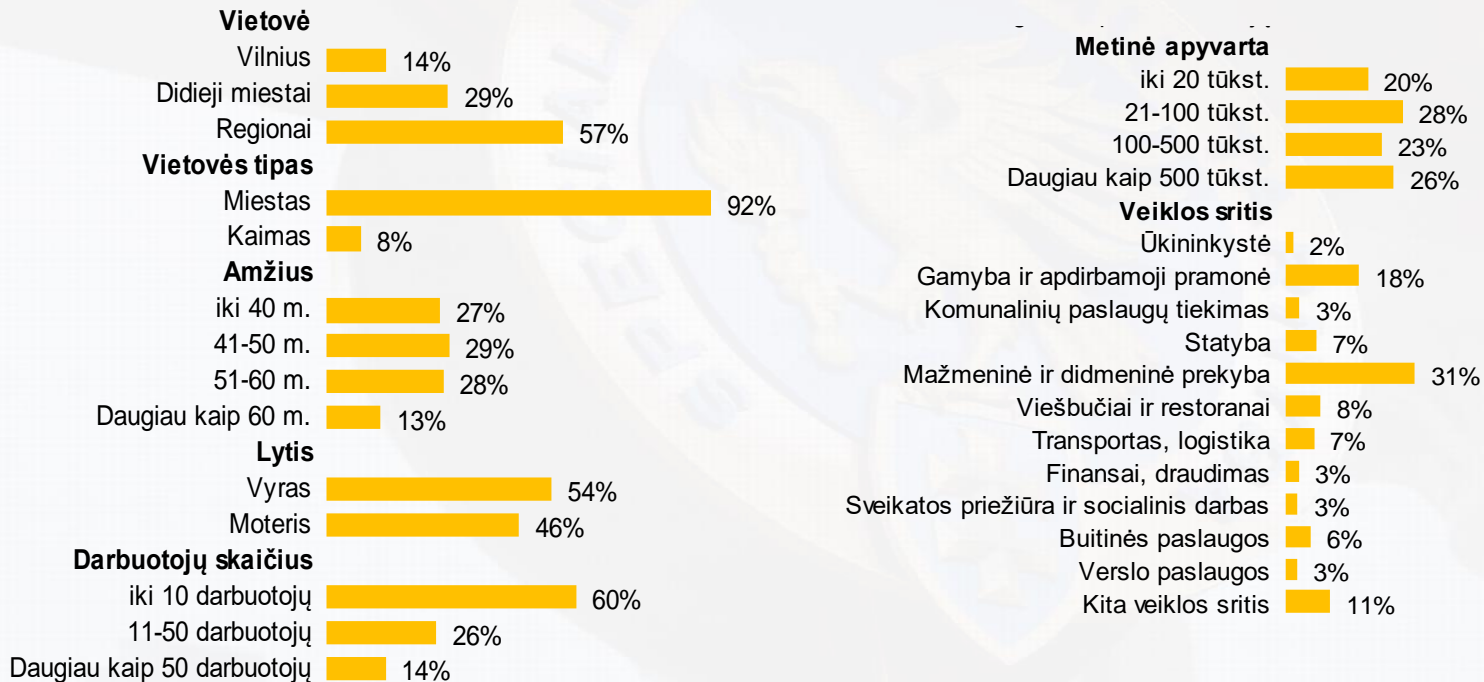
VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

TIKSLINIŲ GRUPIŲ DEMOGRAFIJA

ĮMONĖS

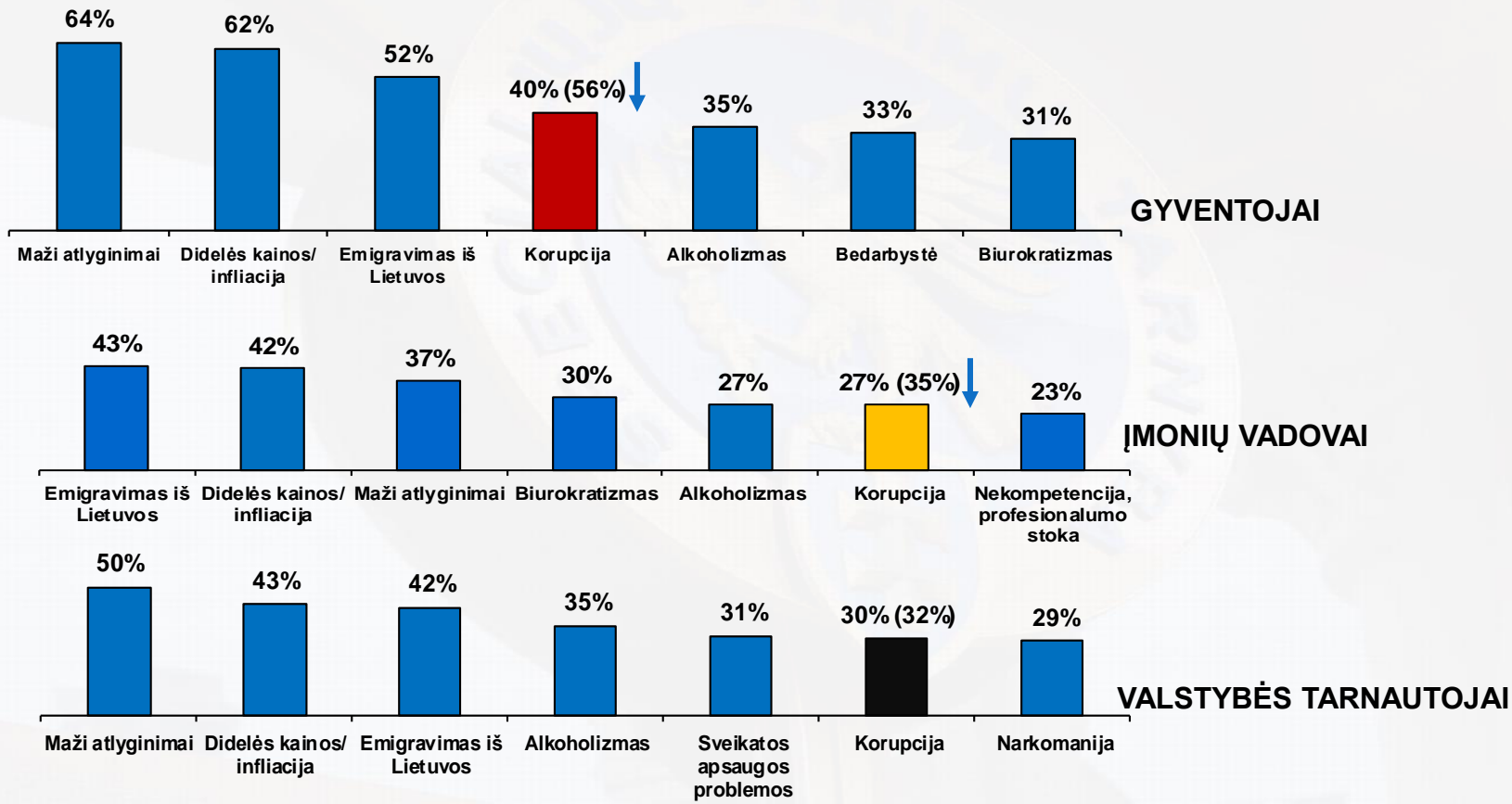

KORUPCIJOS VERTINIMAS

AKTUALIAUSIOS LIETUVOS PROBLEMOS

(skliausteliuose nurodyti 2016 m. duomenys)

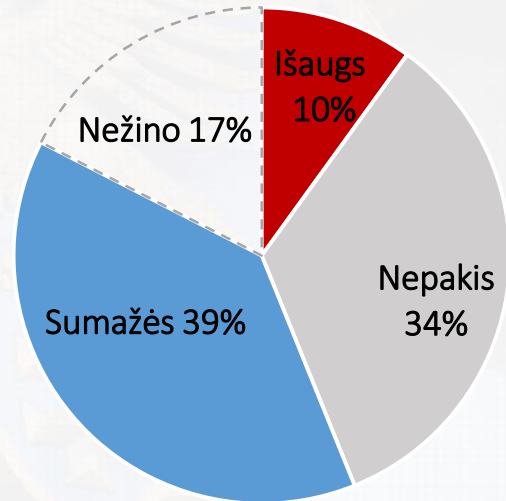
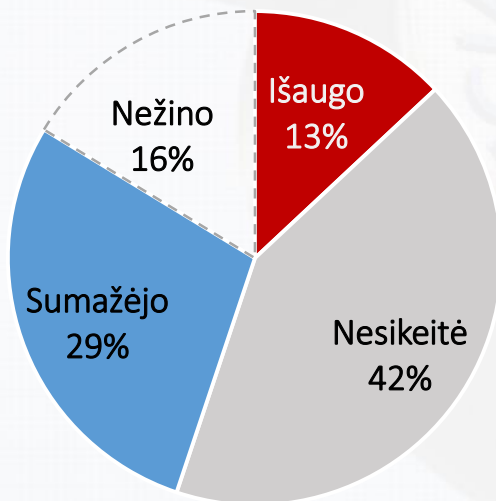

KORUPCIJOS MASTO KAITA

*Kaip korupcijos mastai pasikeitė per
pastaruosius 12 mėn.?*

*Kaip korupcijos mastai pasikeis per
ateinančius 3 metus?*

(svertinis visų grupių vidurkis)

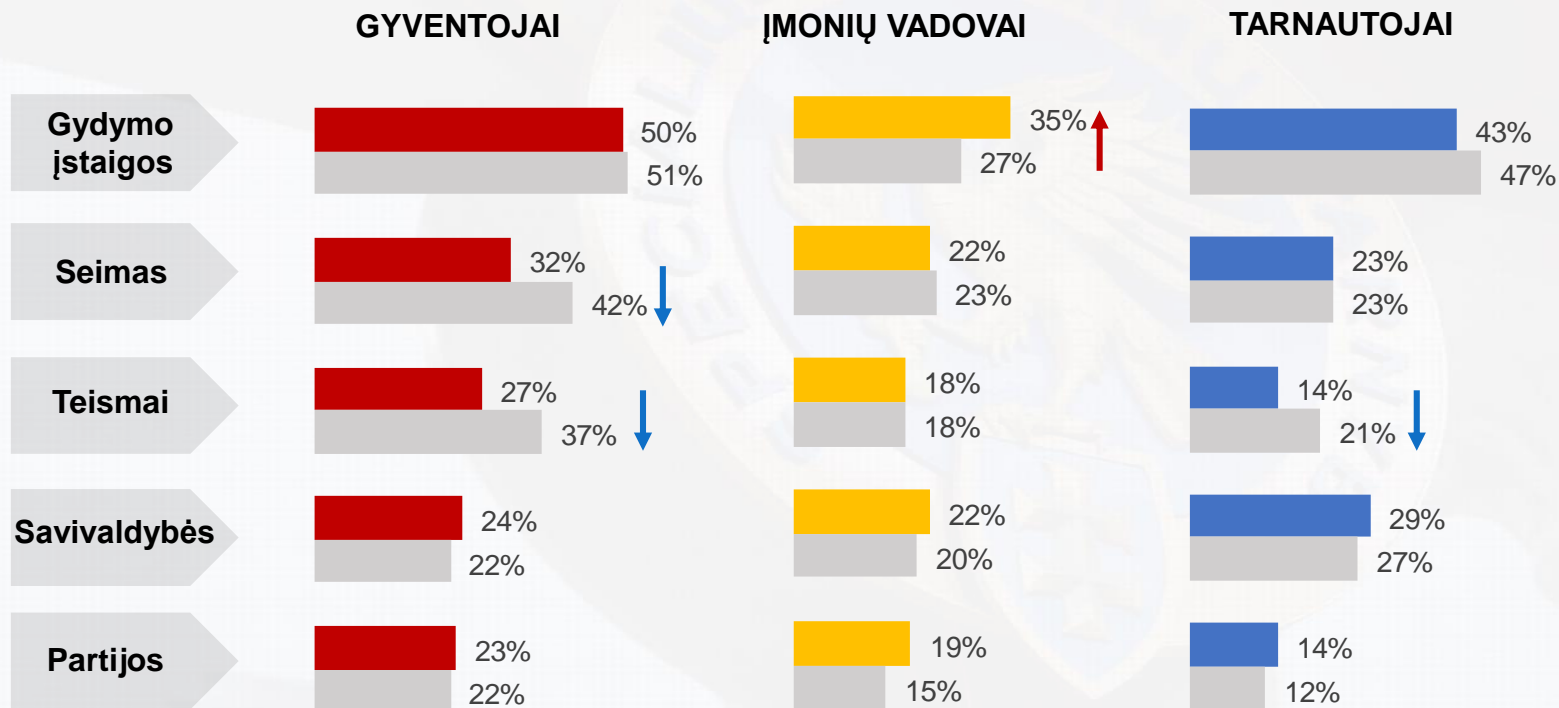

KORUPCIJOS PAPLITIMAS INSTITUCIJOSE

LABIAUSIAI KORUMPUOTOS INSTITUCIJOS LIETUVOJE

(atviras klausimas, pilka spalva – 2016 m. duomenys)

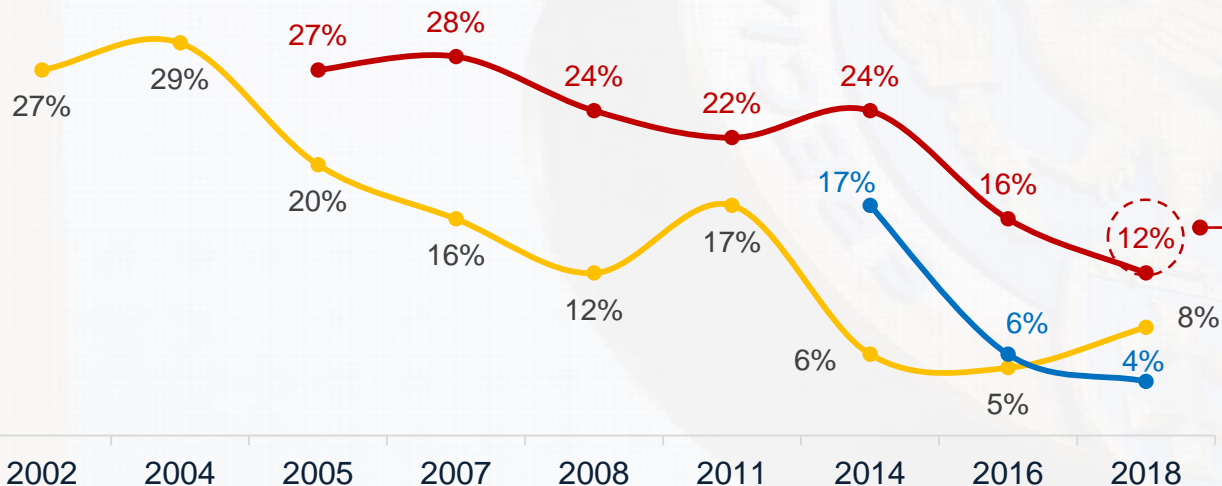

KORUPCINĖ PATIRTIS

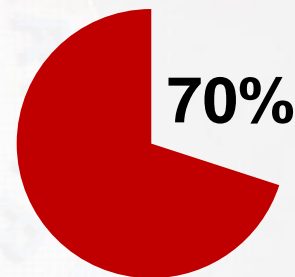

KORUPCINĖ PATIRTIS: KITIMO TENDENCIJOS

Davusių kyšį per pastaruosius 12 mėn. dalis (2002 – 2018 m. duomenys)

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SEKTORIUJE

● Gyventojai ● Įmonių vadovai ● Valstybės tarnautojai

DAVĖ KYŠĮ: RIZIKOS GRUPĖS

TARP GYVENTOJŲ

Rečiau kyšį yra davę:

- ✓ gyvenantys Vilniuje
- ✓ 18-29 m. amžiaus

Rizikos grupės:

- ✗ 50-64 m. amžiaus
- ✗ pažįsta kitus žmones, kurie yra davę kyšį

TARP ĮMONIŲ VADOVŲ

Rečiau kyšį yra davę:

- ✓ įmonės veikia Vilniuje

Rizikos grupės:

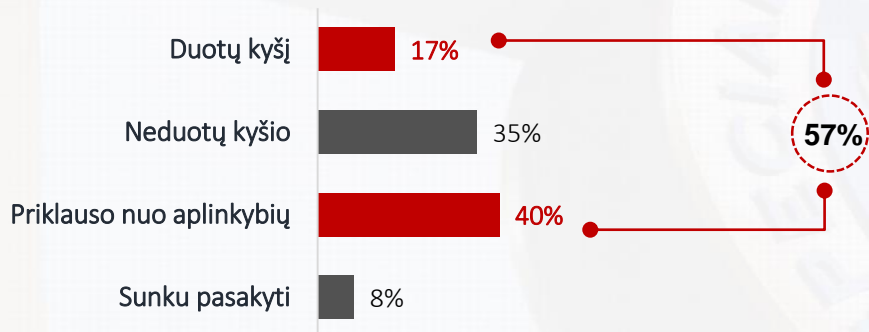
- ✗ įmonės regionuose
- ✗ stambesnės įmonės (50+ darbuotojų)
- ✗ įmonės, patiriančios finansinių sunkumų
- ✗ vadovų amžius 51-60 m.
- ✗ vadovai pateisina korupciją
- ✗ vadovai teigia, kad pajamos dėl korupcijos mažėja

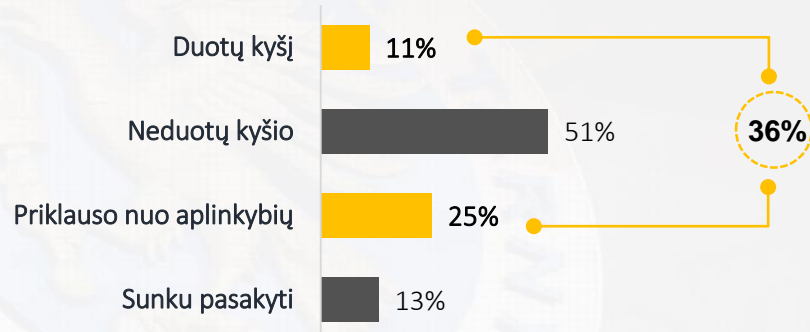
PROBLEMŲ SPRENDIMAS DUODANT KYŠĮ

Ar duotų kyšį norėdami išspręsti problemas?

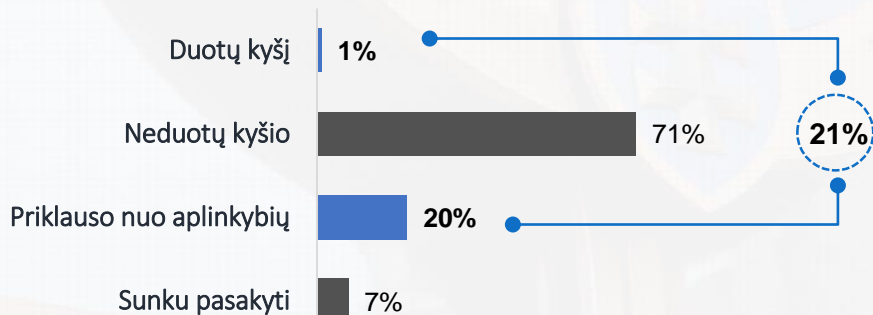
GYVENTOJAI

ĮMONIŲ VADOVAI

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

DUOTŲ KYŠĮ: RIZIKOS GRUPĖS

TARP GYVENTOJŲ

Rečiau nusiteikę duoti kyšį:

- ✓ gyvenantys Vilniuje
- ✓ aukštesnių pajamų (vertinant subjektyviai)

Rizikos grupės:

- ✗ gyvenantys ne Vilniuje (tiek regionuose, tiek didmiesčiuose)
- ✗ 50-64 m. amžiaus
- ✗ davę kyšį praeityje
- ✗ pažįsta kitus žmones, kurie yra davę kyšį

TARP ĮMONIŲ VADOVŲ

Rečiau nusiteikę duoti kyšį:

- ✓ įmonės veikia Vilniuje
- ✓ vadovų amžius iki 40 m.

Rizikos grupės:

- ✗ įmonės ne Vilniuje (tiek regionuose, tiek didmiesčiuose)
- ✗ vadovų amžius 41-50 m.
- ✗ vadovai nepraneštų apie korupciją
- ✗ vadovai pateisina korupciją
- ✗ vadovai teigia, kad pajamos dėl korupcijos mažėja

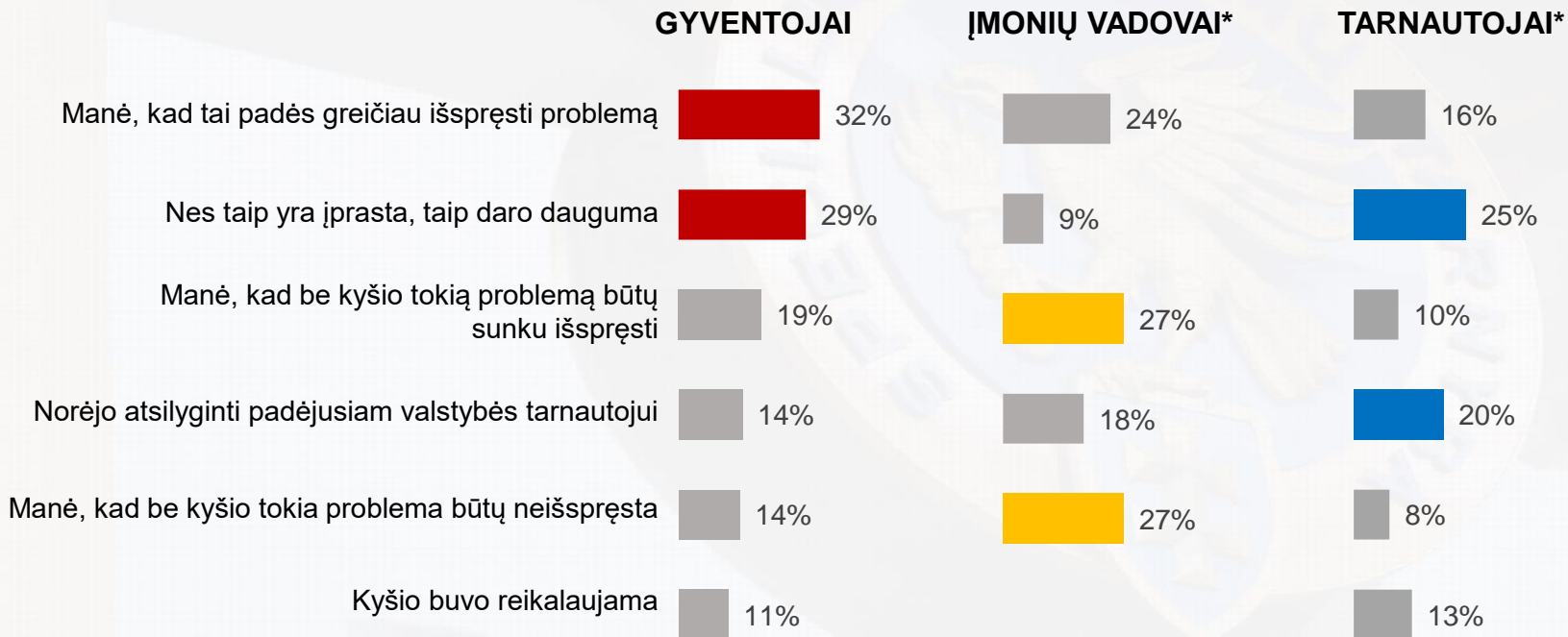
TARP VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ

Rizikos grupės:

- ✗ savivaldybių administracija
- ✗ specialistų lygmens darbuotojai

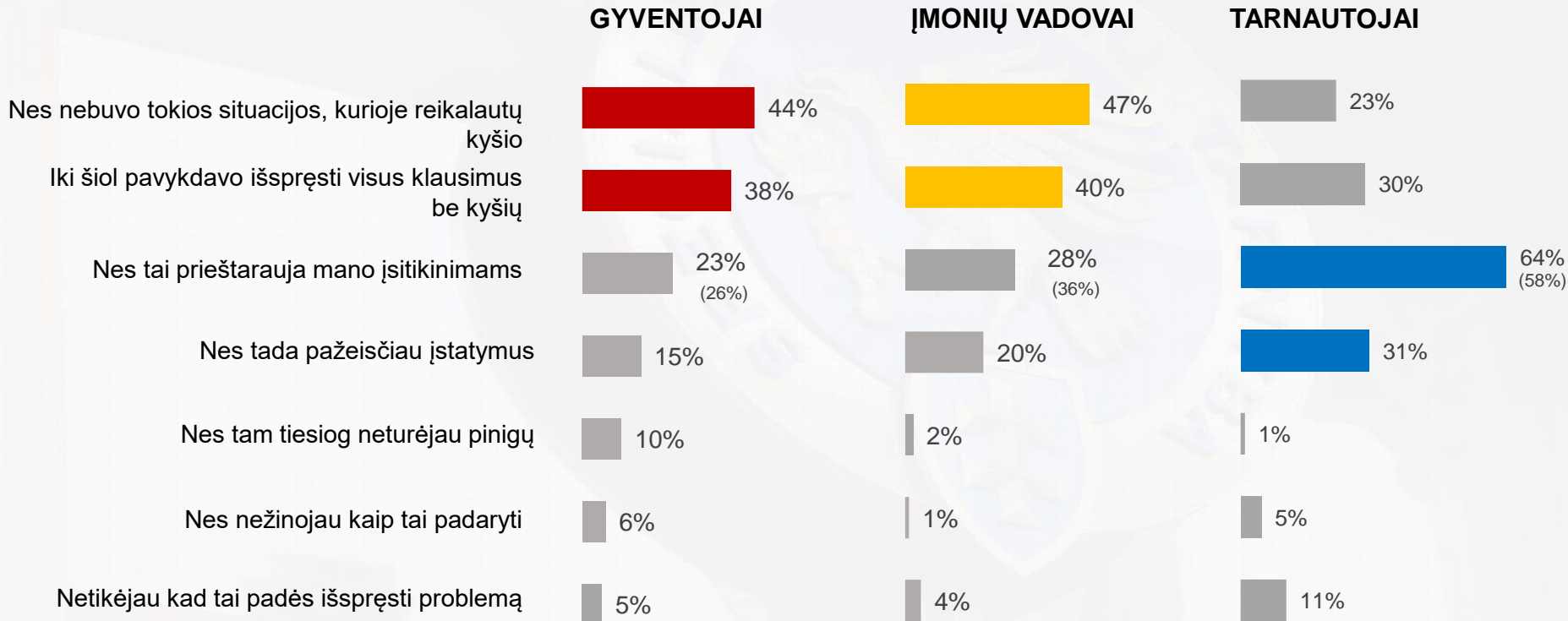
KYŠIO DAVIMO PRIEŽASTYS

*mažos imtys (didelė paklaida)

KYŠIO NEDAVIMO PRIEŽASTYS

GYVENTOJAI: POTENCIALAS

Nedavė kyšio, **nes prieštarauja įsitikinimams**

TARP GYVENTOJŲ

Dažniau tvirtas nuostatas turi:

- ✓ turintys aukštąjį išsilavinimą
- ✓ 18-29 m. amžiaus
- ✓ aukštesnių pajamų (vertinant subjektyviai)
- ✓ nusiteikę pranešti apie korupciją

Rizikos grupės:

- ✗ turintys žemesnį nei vidurinis išsilavinimas

PASINAUDOJIMAS RYŠIAIS (skliausteliuose nurodyti 2016 m. duomenys)

Yra tekę pasinaudoti, kad paslauga būtų suteikta kokybiškiau / greičiau:

GYVENTOJAI

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

Yra tekę pasinaudoti įsidarbinant į viešąjį sektorių:

KYŠININKAVIMO INDEKSAI: GYVENTOJAI

Rizikingiausios institucijos	Prievartavimo indeksas	Davimo indeksas
 Respublikinės ligoninės/ klinikos (N=373)	0,35	0,26
 Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba* (N=33)	0,33	0,21
 Miestų ir rajonų ligoninės (N=517)	0,32	0,21
 Statybos srities įmonės* (N=32)	0,25	0,12
 Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (N=109)	0,23	0,06**
Rizikingiausios procedūros		
 Chirurginė operacija (N=233)	0,25	0,34
 Slauga ligoninėje (N=138)	0,23	0,21
 Siuntimų į reabilitacines sanatorijas gavimas* (N=89)	0,15	0,08
 Civilinių bylų nagrinėjimas* (N=45)	0,13	0,11

* galima didelė paklaida dėl mažos imties

** indeksas tarp didžiausių nepatenka

KYŠININKAVIMO INDEKSAI: ĮMONIŲ VADOVAI

Verzlui rizikingiausios institucijos

	Prievartavimo indeksas	Davimo indeksas
 Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba* (N=67)	0,25	0,12
 Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija* (N=33)	0,21	0,06**
 Miestų ir rajonų savivaldybės (N=199)	0,2	0,11

Verzlui rizikingiausios procedūros

 Licencijų ir leidimų išdavimas ministerijose/ pavaldžiose įstaigose* (N=64)	0,12	0,16
 Sprendimų priėmimas savivaldybėse (N=106)	0,07	0,07
 Leidimų statybai ir rekonstrukcijai išdavimas* (N=71)	0,06	0,07

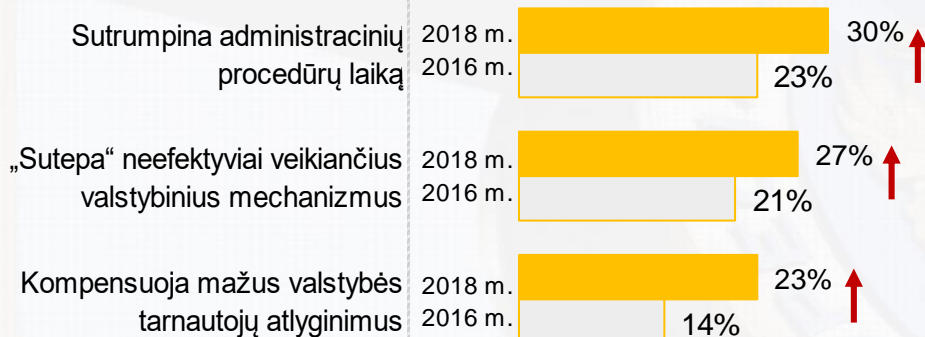
* galima didelė paklaida dėl mažos imties

** indeksas tarp didžiausių nepatenka

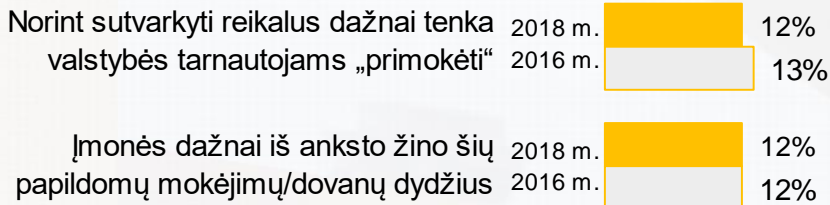

ANTI KORUPCINĖ VERSLO APLINKA

Korupcija:

Mano versle:

TARP ĮMONIŲ VADOVŲ

Rečiau korupciją pateisina:

✓ įmonės veikia Vilniuje ir kituose didmiesčiuose

Rizikos grupės:

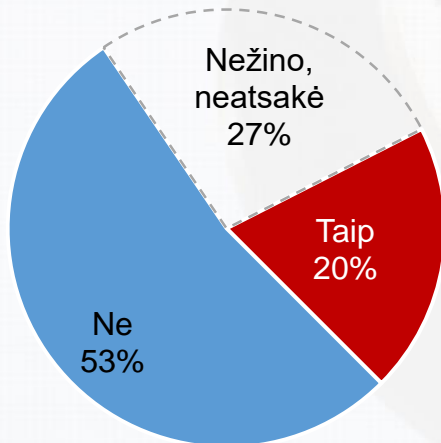
✗ įmonės veikia regionuose

✗ vadovai teigia, kad pajamos dėl korupcijos mažėja

ANTI KORUPCINĖ VERSLO APLINKA

Ar per pastaruosius 12 mėnesių Jums teko susidurti ar pastebėti situaciją, kuri Jums atrodė kaip galimai korupcinė?

TARP ĮMONIŲ VADOVŲ

Rečiau galimą korupciją pastebėjo:

- ✓ įmonės veikia Vilniuje
- ✓ smulkusis verslas (iki 10 darbuotojų)

Rizikos grupės:

- ✗ įmonės, kurių apyvarta daugiau kaip 500 tūkst. eurų
- ✗ įmonės priklausančios asociacijoms
- ✗ statybos sektorius

KORUPCINĖS RIZIKOS SVEIKATOS APSAUGOS SEKTORIUJE

KYŠININKAVIMO INDEKSAI SVEIKATOS SEKTORIUJE

Dažniau:

X 50+ m.
X Kaunas, Klaipėda

X 30+ m.
X Kaunas
X Klaipėda

X 50-64 m.
X Kaunas

INSTITUCIJOS

	Prievartavimo indeksas	Davimo indeksas
Respublikinės ligoninės/ klinikos (N=373)	0,35	0,26
Miestų ir rajonų ligoninės (N=517)	0,32	0,21
Poliklinikos (N=870)	0,13	0,09
Privačios gydymo įstaigos (N=379)	0,06	0,02
Greitosios medicinos pagalbos stotis (N=281)	0,04	0,01
Valstybinė ligonių kasa ir jos teritoriniai padaliniai (N=142)	0,04	0
Visuomenės sveikatos centrai apskrityse* (N=31)	0,03	0,06
Farmacijos srities įmonės (N=145)	0	0

17%

gyventojų bent kartą per 5 m. davė
kyši sveikatos priežiūros institucijose

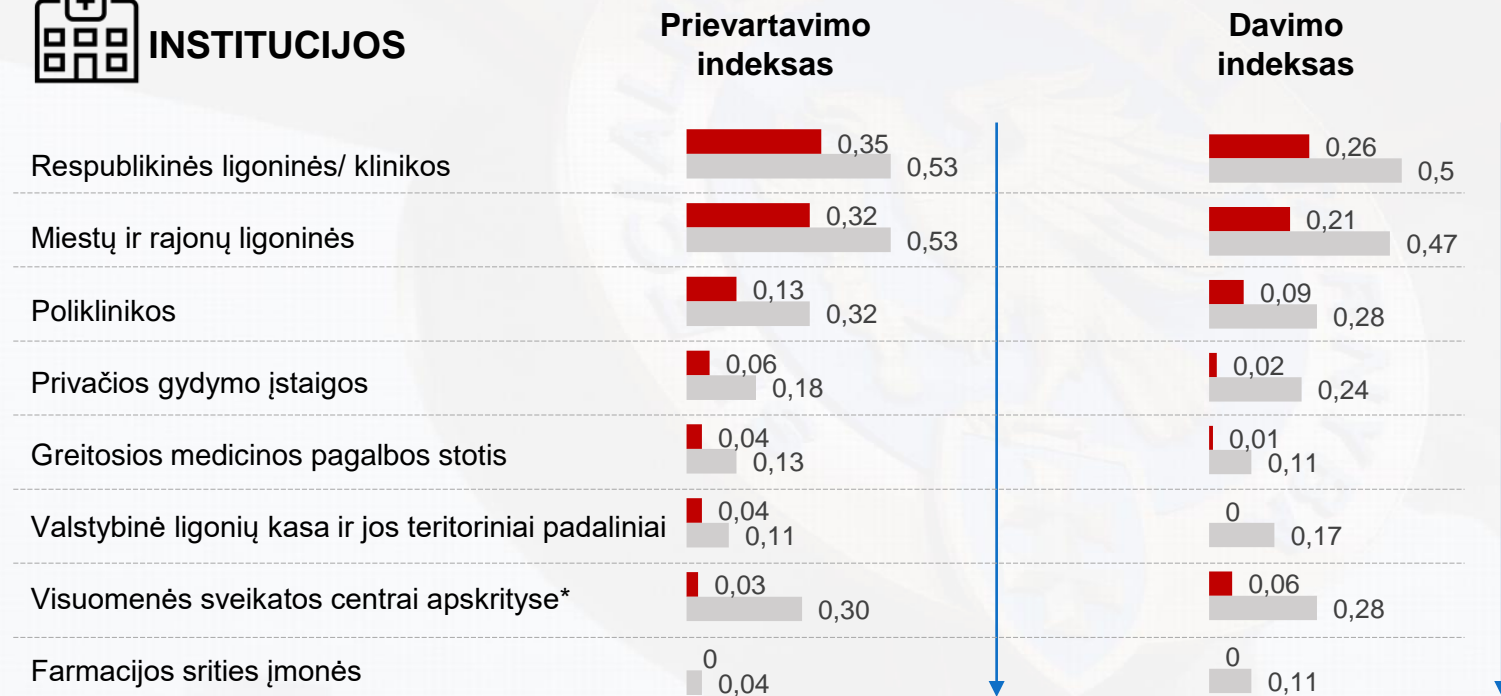
* galima didelė paklaida dėl mažos imties

KYŠININKAVIMO INDEKSŲ KAITA: INSTITUCIJOS, 2014-2018 m.

INSTITUCIJOS

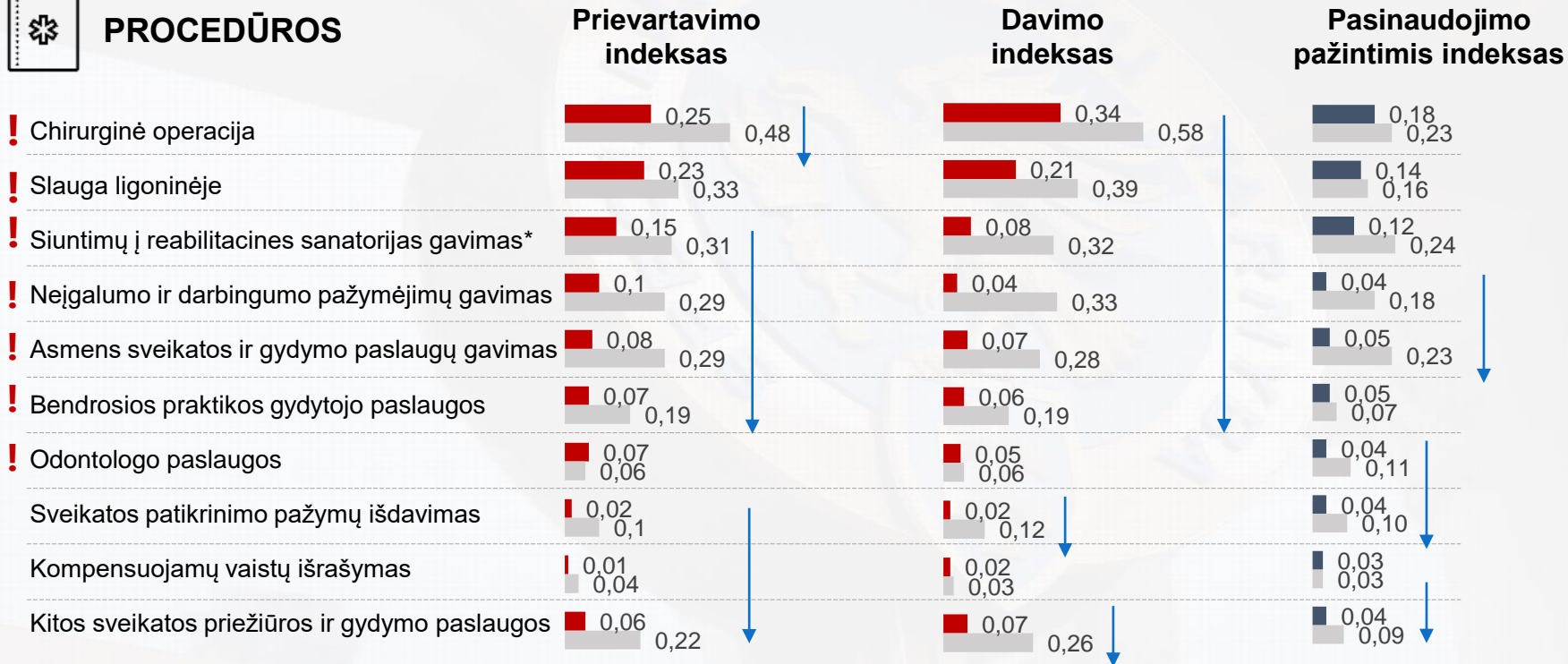
* galima didelė paklaida dėl mažos imties

KYŠININKAVIMO INDEKSŲ KAITA: PROCEDŪROS, 2014-2018 m.

PROCEDŪROS

* galima didelė paklaida dėl mažos imties

KYŠIŲ DYDŽIAI

	Nurodė kyšio dydį (N)	Minimalus kyšio dydis	Maksimalus kyšio dydis	Vidutinis kyšio dydis
Chirurginė operacija	71	10	500	130
Asmens sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugų gavimas	32	5	250	85
Bendrosios praktikos gydytojo paslaugos	42	10	500	60
Slauga ligoninėje	27	5	300	65
Odontologo paslaugos	14	20	100	35
Kitos asmens sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugos	21	20	100	70

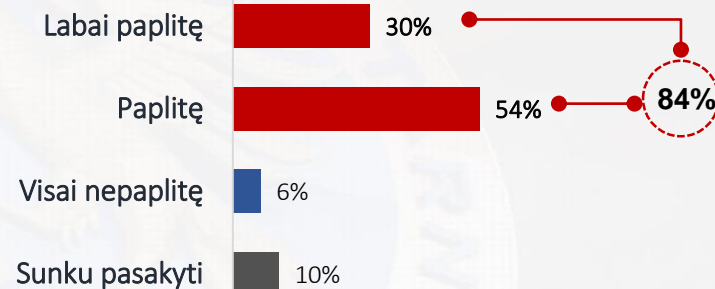
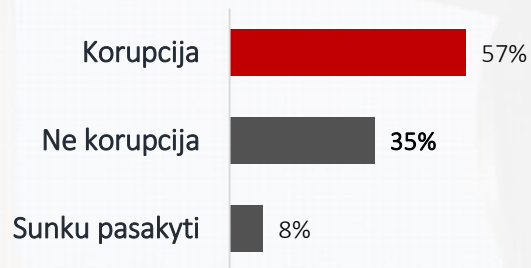

ASMUO GYDYTOJUI ATSIDĖKOJA PINIGAIS PO SĖKMINGAI ATLIKTOS OPERACIJOS AR PROCEDŪROS

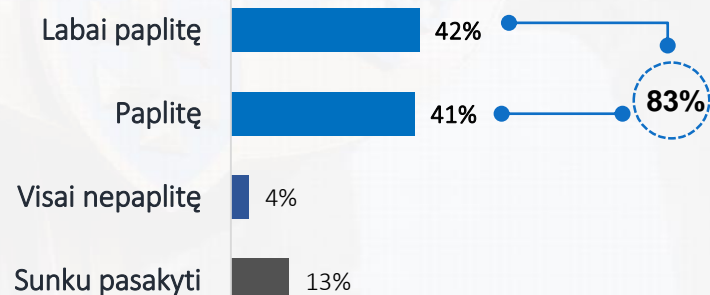
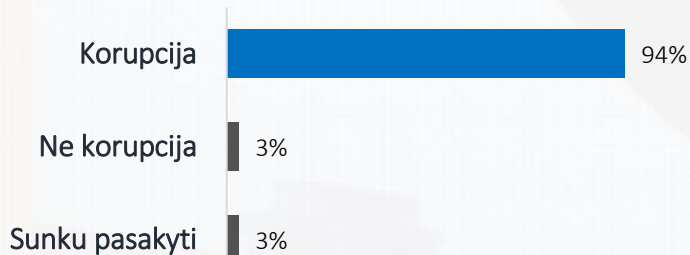
Ar situacija – korupcinė?

Kiek situacija paplitusi?

GYVENTOJAI

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

POLITINĖ KORUPCIJA

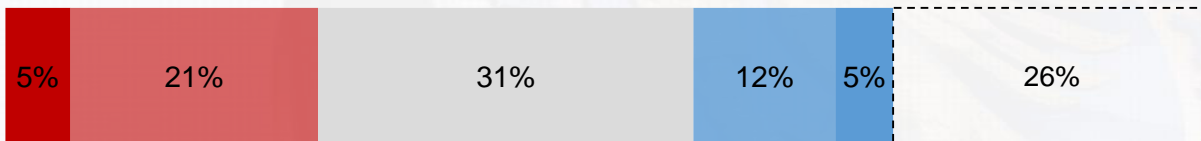

SPRENDIMŲ PRIĖMIMO ATVIRUMAS

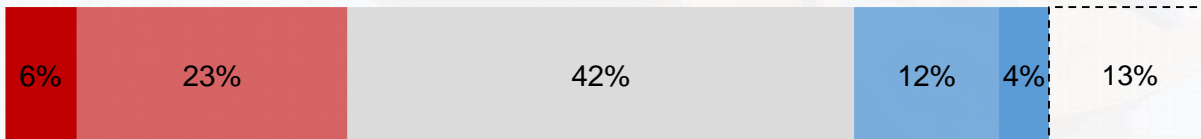
Jūsų nuomone, ar Lietuvoje į sprendimų priėmimą vienodai gali įsitraukti visos suinteresuotos grupės?

Įvertinkite, kiek atviras sprendimų priėmimas Lietuvoje?

ĮMONIŲ VADOVAI

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

Rizikos grupė:

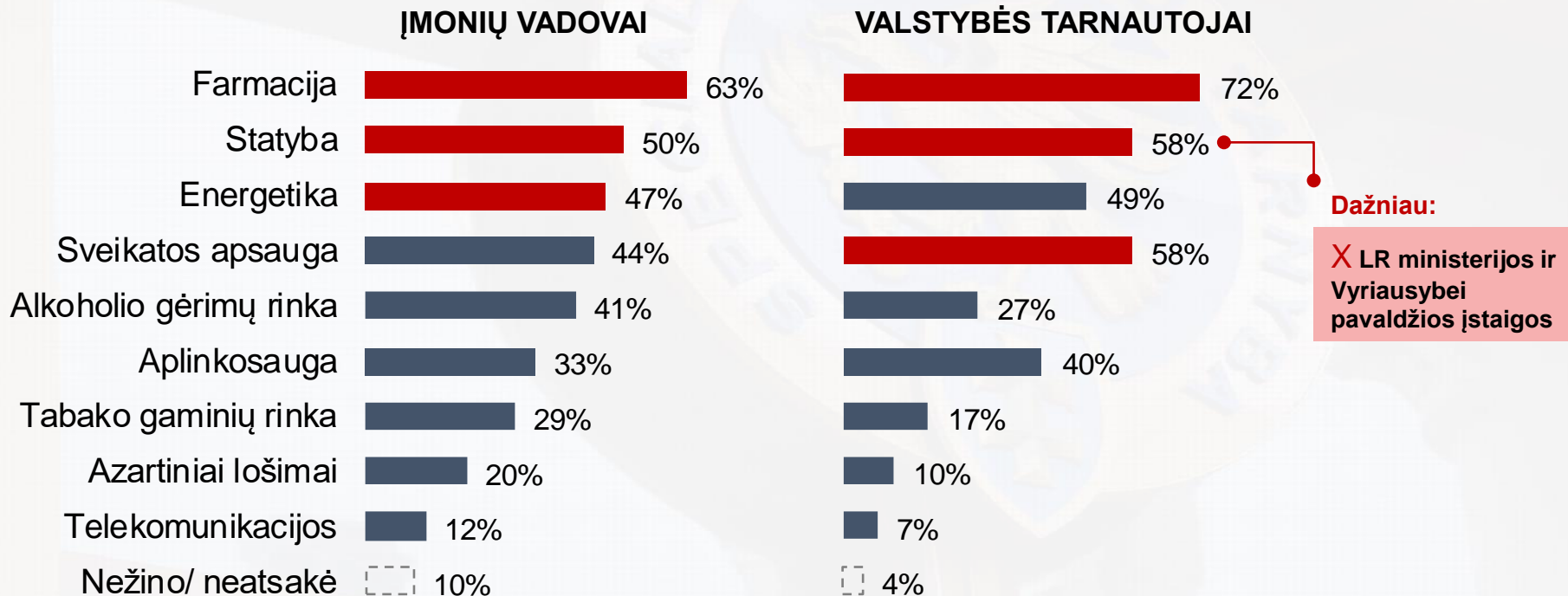
X savivaldybės

■ Visiškai uždaras ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ Visiškai atviras □ Nežino

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS: SRITYS

Kokiose srityse, Jūsų nuomone, dažniausiai siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje?

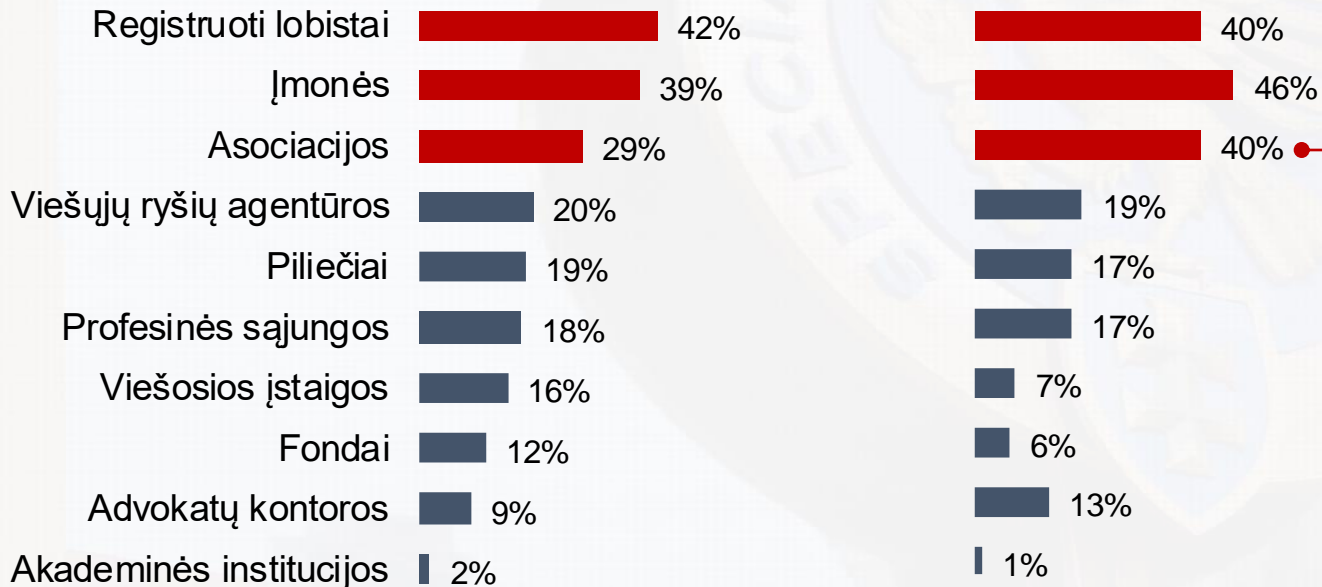

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS: VEIKĖJAI

Kas dažniausiai siekia daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje?

ĮMONIŲ VADOVAI

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

Dažniau:

**X LR ministerijos ir
Vyriausybei
pavaldžios įstaigos**

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS: BŪDAI

Kokiais būdais, Jūsų nuomone, dažniausiai siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje?

ĮMONIŲ VADOVAI

Pasinaudodami pažintimis 64%

Per neoficialius susitikimus 52%

Per finansinį atlygį 51%

Paremdami rinkimines kampanijas 36%

Per oficialias darbo grupes, susitikimus 28%

Per nefinansinį atlygį 28%

Nežino/ neatsakė 7%

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

58%

70%

47%

50%

30%

25%

6%

Dažniau:

X didmiesčiai
(be Vilniaus)

Rečiau:

X regionai

„BESISUKANČIŲ DURŲ“ FENOMENAS

Ar teko girdėti atvejų, kai politikai arba valstybės tarnautojai, baigę tarnybą, gavo pareigas privačiame sektoriuje kaip atlygį už priimtus sprendimus?

ĮMONIŲ VADOVAI

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

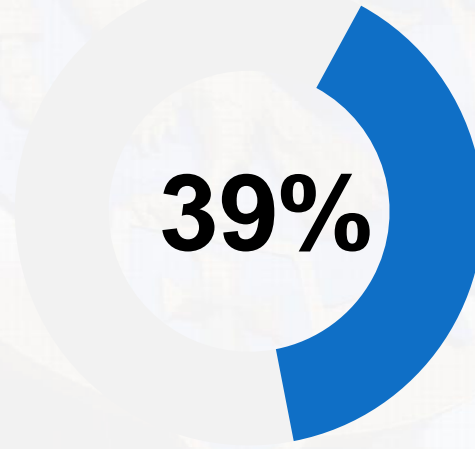
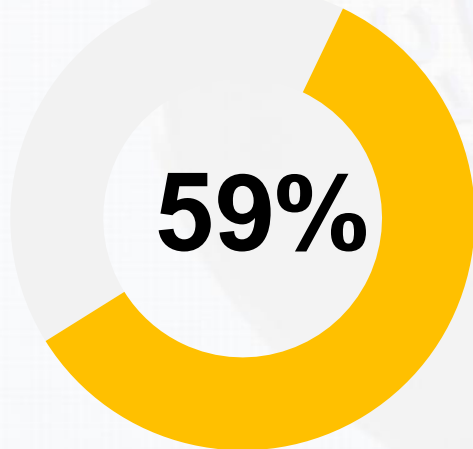

Rečiau girdėję:

✓ įmonės veikia Vilniuje

Rizikos grupės:

✗ įmonės ne Vilniuje (tiek regionuose, tiek didmiesčiuose)

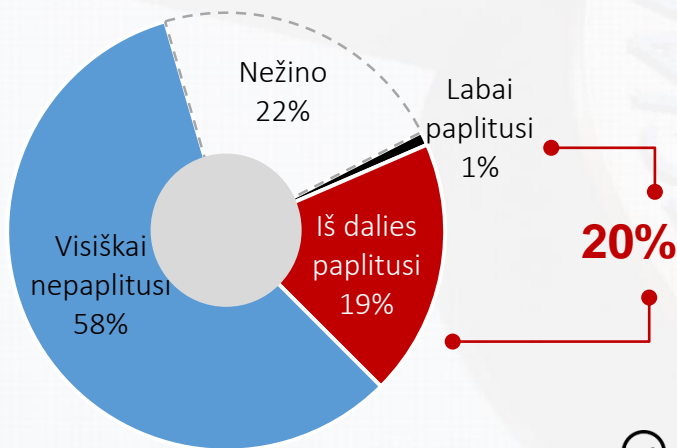
Rizikos grupė:

✗ LR ministerijos

KORUPCIJA VALSTYBĖS TARNYBOJE

Kiek korupcija paplitusi Jūsų darbovietėje?

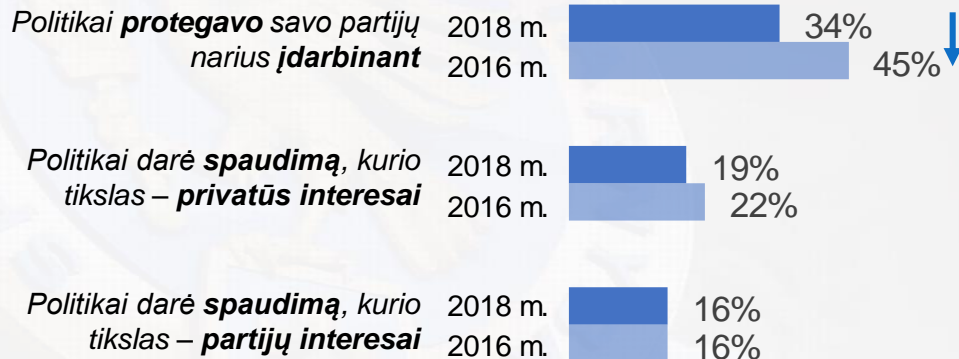

Rizikos grupės:

X LR ministerijos ir Vyriausybei pavaldžios įstaigos

X savivaldybių administracija

Susidūrė su situacija, kai:

ANTI-KORUPCINIS POTENCIALAS

ANTI KORUPCINIS POTENCIALAS

Žino, kur gali kreiptis norėdami pranešti apie korupciją

Praneštų apie korupciją atsakingoms institucijoms

Norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje

GYVENTOJAI		ĮM. VADOVAI		TARNAUTOJAI	
2016	2018	2016	2018	2016	2018
39%	46% ↑	61%	62%	72%	86% ↑
23%	17% ↓	35%	32%	42%	54% ↑
12%	8% ↓	18%	13% ↓	31%	33%

INFORMUOTUMAS: ŽINO KUR PRANEŠTI

TARP GYVENTOJŲ

Geriau informuoti:

- ✓ gyvenantys Vilniuje
- ✓ turintys aukštąjį išsilavinimą

Rizikos grupės:

- ✗ gyvenantys kituose didmiesčiuose

TARP ĮMONIŲ VADOVŲ

Geriau informuoti:

- ✓ įmonės veikia regionuose
- ✓ įmonės, orientuotos į užsienio rinkas
- ✓ apyvarta – virš 500 tūkst. eurų
- ✓ stambesnės įmonės (50+ darbuotojų)
- ✓ įmonės priklauso asociacijoms

Rizikos grupės:

- ✗ įmonės Vilniuje ir kituose didmiesčiuose
- ✗ vadovų amžius iki 40 m.

TARP VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ

Geriau informuoti:

- ✓ vadovai

Rizikos grupės:

- ✗ specialistų lygmens darbuotojai

NUSITEIKIMAS PRANEŠTI APIE KORUPCIJĄ

TARP GYVENTOJŲ

Labiau nusiteikę pranešti:

- ✓ 18-49 m. amžiaus
- ✓ turintys aukštąjį išsilavinimą
- ✓ aukštesnių pajamų (subjektyviu vertinimu)
- ✓ žinantys, kur pranešti

Rizikos grupės:

- ✗ 50 m. ir vyresni
- ✗ tautinės mažumos
- ✗ žemesnių pajamų (subjektyviu vertinimu)

TARP ĮMONIŲ VADOVŲ

Labiau nusiteikę pranešti:

- ✓ įmonės veikia Vilniuje

Rizikos grupės:

- ✗ įmonės kituose didmiesčiuose
- ✗ įmonės, patiriančios finansinių sunkumų

TARP VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ

Labiau nusiteikę pranešti:

- ✓ vadovai

Rizikos grupės:

- ✗ specialistų lygmens darbuotojai
- ✗ savivaldybių administracija

PRIEŽASTYS NEPRANEŠTI

3 PAGRINDINĖS PRIEŽASTYS NEPRANEŠTI APIE KORUPCIJĄ

GYVENTOJAI

ĮMONIŲ VADOVAI

TARNAUTOJAI

Tie, kas praneša, galų gale nukentčia skaudžiausiai

57% (51%) ↑

43% (41%)

37% (36%)

Nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nuteistų

51% (52%)

40% (36%)

30% (34%)

Visi žino apie šiuos atvejus, bet niekas nepraneša

35% (34%)

29% (14%) ↑

Nesu įsitikinęs, kad tai – korupcijos atvejis

32% (27%) ↑

Rizikos grupė

X iki 30 m.

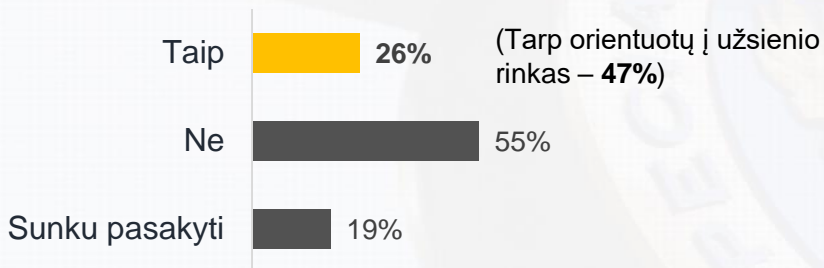

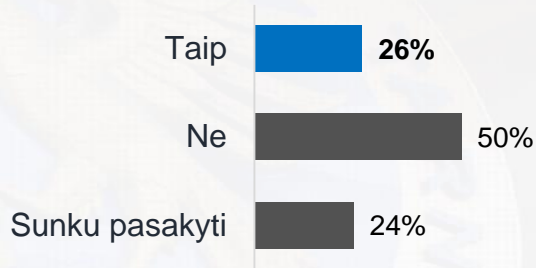
TARPTAUTINIŲ SANDORIŲ RIZIKOS

Ar jums teko girdėti apie papirkinėjimo riziką tarptautiniuose verslo sandoriuose?

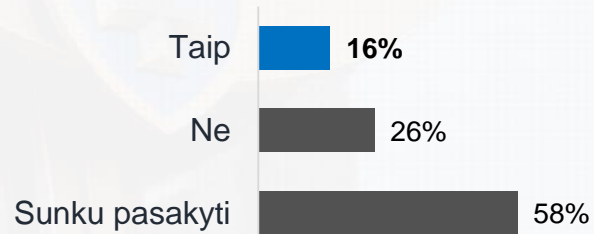
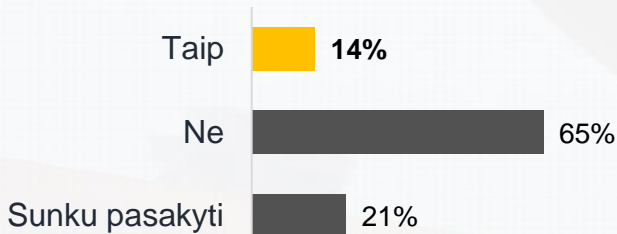
ĮMONIŲ VADOVAI

TARNAUTOJAI

Ar Jūs girdėjote apie priemones, kurios yra vykdomos mūsų valstybėje kovojant su tarptautiniu papirkinėjimu?

<http://www.stt.lt/>

www.facebook.com/LRSTT

Pristatymą parengė Lina Mačiulė
Analitinės antikorupcinės žvalgybos valdybos
Strateginės analizės skyriaus
Vyresnioji specialistė